

Som å pisse i bukse når du fryser

Jeg ønsker med denne ytringen å presentere et par bekymrings-tanker jeg bærer på angående den økonomiske situasjon norsk tannteknikk befinner seg i – og fremtiden jeg synes å se for faget vårt.

Import av tanntekniske arbeider fra lavkostområder har etablert seg i løpet av de siste 15 årene, og den har rystet de økonomiske grunnvollene i bransjen vår. Importen har skapt mye frustrasjon og bekymring. Likevel har den de siste fem årene fått større og større aksept – ikke bare blant våre viktigste samarbeidspartnere, tannlegene – men også innen våre egne rekker. Jeg tror konkurransen fra utlandet har bevisstgjort oss som stand og skjerpet vårt fokus på det å være en troverdig og viktig støttespiller overfor tannlegene. Denne konkurransen har uten tvil hatt konsekvenser for prisingen av tanntekniske arbeider som leveres til oppdragsgiverne våre. Konkurransen i et marked er sunt for blant annet effektiviseringen av produksjonen, stabile leveranser, prissettingen og kvaliteten på produkter og tjenester. Men da prisnivået i bransjen vår ikke synes å ha økt nevneverdig de siste 20 årene, spør jeg meg: Hvor mye konkurranse på pris kan bransjen egentlig tåle? Det som bekymrer meg spesielt er at pri-

sene nå også dumpes på norskprodusert tannteknikk.

Jeg mener det er svært viktig for faget vårt å opprettholde et anstendig prisnivå på den tannteknikken som produseres her i landet for å kunne sikre bedre økonomiske marginer for laboratoriene våre. Det er disse marginene som skal sikre arbeidsplassenes fremtidige trygghet, de skal muliggjøre nødvendige investeringer (for å være med på utviklingen i faget), de skal muliggjøre kompetanseøkning i form av kursing etc. – og ikke minst: Sunne økonomiske rammer er en forutsetning for å opprettholde et lønnsnivå som sikrer rekruttering til bransjen. Etter min mening er det dette siste punktet som virkelig er vitalt! Hvis rekrutteringen uteblir, tørker hele bransjen bort.

Det kreves i dag større investeringer enn noen gang tidligere, og fremtiden vil trolig sette enda større krav. Det må være sunn økonomi i laboratoriene for å henge med på denne utviklingen. Investeringene, digitalisering av produksjon og moderne, digitale hjelpemidler er absolutt en økonomisk utfordring for laboratoriene. Faglig sett kan dette være et reddende økonomisk tiltak for bransjen, men det er viktig at denne gevinsten ikke går tapt ved at vi dumper prisene på produk-

tene våre. Den økonomiske gevinsten må selvsagt legges igjen i laboratoriene – for å sikre fortjenestemarginene!

Etter min oppfatning er den meget svake prisutviklingen på norskprodusert tannteknikk – ja, vi kan til og med snakke om en negativ utvikling – dårlig bransjeetikk, og gir utrolig negative signaler. Vi har en import som er billig, prisnivået på norsk tannteknikk *må* være *anstendig*. Lavpriset norsk tannteknikk skaper en oppfatning hos tannlegene og pasientene av at vi kan produsere med overskudd med priser på linje med importen. Dette er svært ødeleggende for bransjen. Importen må brukes for å opprettholde prisnivået på norskprodusert tannteknikk. Slike produkter bør koste – uansett kjernemateriale (for eksempel cobalt crom). Klarer vi ikke å overleve på norskprodusert tannteknikk til riktig pris, har tannlegene valgt oss bort til fordel for lavprisproduksjon. Det vil hverken pasientene, tannlegene eller tannteknikerne tjene på!

Reduksjon eller marginalisering av pris for å sikre seg en ordrettilgang, vil være som å pisse i bukse når du fryser!

Kristoffer Øksenholt
Tanntekniker

Svar til Kristoffer Øksenholt

Norges Tannteknikerforbund følger nøye med i utviklingen i bransjen og er klar over forandringene som har skjedd de siste 20 årene, men spesielt de siste fem årene.

Vi har fått en del lignende henvendelser eller bekymringsmeldinger fra flere tannteknikere tidligere.

Vi ser også med bekymring på utviklingen: marginene blir mindre og mindre, investeringene uteblir, lønningene er på et nivå som ikke gjør vårt yrke interessant å velge.

Vi trenger en snuoperasjon for at vårt fine yrke ikke skal forvitte. Det norske folket er ikke tjent med et dårlig

kravene til oss som helsepersonell blir strengere og den teknologiske utviklingen går fort. Å lage en tannerstatning krever mer enn materialer. Her trengs det økonomiske ressurser for å møte fremtiden.

Vi trenger en snuoperasjon for at vårt fine yrke ikke skal forvitte. Det norske folket er ikke tjent med et dårlig

tannhelsetilbud. Som en del av tannhelseteamet trenger vi hverandre!

Vi har stor forståelse for innlegget til Kristoffer Øksenholt og kan bare håpe på at mange leser det og går i tenkeboksen.

Martin Feldmann
styreleder i Norges Tannteknikerforbund